

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(826)

174. posiedzenie
Komisji Ustawodawczej
w dniu 2 kwietnia 2009 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Pierwsze czytanie projektu uchwały w sprawie uczczenia rocznicy śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II (druk senacki nr 512).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 32)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Piotr Zientarski)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Serdecznie witam wnioskodawcę, pana senatora Kazimierza Jaworskiego, i panią mecenas Beatę Mandylis z Biura Legislacyjnego.

W porządku obrad naszej komisji jest przyjęcie projektu uchwały w sprawie uczczenia rocznicy śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II.

Już wczoraj na pytanie wnioskodawcy odpowiedział marszałek Senatu, pan Bogdan Borusewicz. Przewidywał upamiętnienie rocznicy śmierci, bo jest to ważna rocznica, która, że tak powiem, przejmuje i interesuje całe społeczeństwo, całą Polskę. Pozostawała kwestia, w jakiej formie to uczczenie nastąpi. Wnioskodawca wystąpił z propozycją, zebrał podpisy bardzo wielu senatorów i przedłożył projekt uchwały.

Tak jak powiedziałem, bezdyskusyjna jest kwestia uczczenia rocznicy śmierci, pozostaje kwestia sformułowania treści tej uchwały pod względem językowym, a także, powiedziałbym, merytorycznym, treściowym.

Otwieram dyskusję.

Udzielam głosu panu wnioskodawcy.

Senator Kazimierz Jaworski:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Ten bardzo krótki tekst upamiętniający dzisiejszy dzień został skonsultowany z wieloma środowiskami, również kościelnymi. Zwracaliśmy uwagę na to, ażeby wyrazić intencję krótko, ażeby nie było już tej dyskusji, która, jak pamiętamy, była rok temu. Stąd też bardzo doceniam zrozumienie podpisujących, jestem im wdzięczny. Proszę tylko o poprawienie drobnej literówki w proponowanym tekście tej uchwały. W drugiej linii tam, gdzie są słowa „jego życia”, „Jego” powinno być napisane dużą literą. Nie dopatrzyliśmy tego, za co przepraszamy. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czy któryś z panów senatorów chciałby zabrać głos?

Pan senator profesor Leon Kieres, bardzo proszę.

Senator Leon Kieres:

Mam dwie uwagi. Pierwsza to uwaga interpunkcyjna. Chyba w drugim wierszu nie jest potrzebny przecinek po słowie „zastanowienie”, bo są tam słowa „zastanowienie nad moralnym życiem”. Rozumiem, że to jest przeoczenie. W pierwszym wierszu do dyskusji są słowa: „Kolejna rocznica śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II przywołuje pamięć”. Pamięć to my mamy albo jej nie mamy. To może „przywołuje w pamięci świadectwa Jego życia”, w „naszej pamięci”, coś takiego. Mamy pamięć, o czymś pamiętamy albo nie pamiętamy. Proszę się zastanowić, nie chcę grzebać w tym tekście, bo rozumiem, że to niezręcznie.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Prawda? No właśnie o to mi chodzi.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przywołująca w pamięci, w naszej pamięci, świadectwa Jego życia. Pamięć mamy, o czymś pamiętamy lub nie pamiętamy.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Kolejna rocznica śmierci Ojca Świętego Jana Pawła II przywołująca w pamięci świadectwo Jego życia – „Jego” dużą literą – skłania do zastanowienia nad moralnym... Przepraszam, w którym miejscu pan profesor proponuje dodatkowy przecinek?

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Bez przecinka, no właśnie, tak, oczywiście. Dodatkowa wiedza, bo to jest całość: „nad moralnym wymiarem działań ustawodawczych i politycznych”.

Senator Kazimierz Jaworski:

Jeżeli można... Uwagi pana profesora są zasadne i logiczne, ale może nie numerujemy tych rocznic, dlatego że intencją naszą było, ażeby, tak jak mówili rozmówcy senatorowie, ich nie numerować: piąta, siódma, dziewiąta. No, dzisiaj mamy akurat posiedzenie i chodzi o to, żeby podejść do rocznicy. Dziękuję.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Jeszcze inne głosy w dyskusji?

Bardzo proszę, pan senator Gogacz.

Senator Stanisław Gogacz:

Ja chciałbym się odnieść do uzasadnienia, które jest integralną częścią uchwały. W drugim akapicie zwrócił moją uwagę zapis, który, jak mi się wydaje, pomniejsza rangę pomników materialnych poświęconych komuś, zdajemy sobie sprawę, że tu mówimy o konkretnej osobie. I ja się spotkałem z tym, już mam różne doświadczenia, że ktoś po prostu deprecjonował istnienie pomników, a sprowadzał podnoszenie, przywoływanie pamięci osoby przede wszystkim do tych pomników duchowych, o których tutaj jest wzmianka. Do czego zmierzam... Mianowicie, nie chciałbym, żeby przeciwstawiać te dwie sfery, mate-

rialną i duchową, jeżeli chodzi o pomnik, czy to pomnik duchowy, czy materialny. I moja propozycja jest taka, żeby po prostu zmienić słowa mówiące o tym, że łatwiej jest wznieść pomnik, dlatego że bardzo często proces wznoszenia pomników materialnych wiąże się również ze sferą ducha. I uważam, że tu powinny być słowa, których sens sprowadzałby się do wniosku, że to nie są tylko materialne pomniki, ale przede wszystkim pomniki budowane w sferze ducha. Nie wiem, czy państwo się z tym zgadzacie.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Panie Senatorze, jeśli można, jest uwaga, która została mi przekazana przez Biuro Legislacyjne. Mianowicie, uzasadnienie nie jest integralną częścią uchwały, nie jest publikowane i nie jest nawet w sprawozdaniu komisji.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No właśnie, dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ja też się z tym zgadzę. Łatwiej wznieść pomnik – to brzmi tak, jakby się deprecjonowało wznoszenie pomników, co też jest przecież formą uhonorowania pro memoria. Dziękuję bardzo.

Poprawki zostały zgłoszone. Czy nad każdą będziemy głosować z osobna? Rozumiem, że w tej chwili mamy tekst...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak jest. Ja proponuję może tak głosować nad poprawkami: wpięrw nad tą autopoprawką dotyczącą słów „jego życia”, nad tym, żeby „Jego” było dużą literą.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Jednogłośnie za. Dziękuję bardzo.

I poprawka pana senatora Kieresa, czyli sformułowanie „przywołująca w pamięci świadectwo” i eliminacja przecinka po słowie „zastanowienia”.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Jednogłośnie za.

Stwierdzam, że poprawki zostały przyjęte jednogłośnie.

W związku z tym mamy już treść, która jest jednoznaczna.

Kto będzie sprawozdawcą...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Aha, tak. Teraz głosowanie nad całością, z przyjętymi poprawkami.

Kto jest za przyjęciem projektu uchwały? (6)

Również jednogłośnie za. Dziękuję bardzo.

(Głos z sali: Sprawozdawca.)

Kto będzie sprawozdawcą?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ktoś się zgłosił?

(Głos z sali: Nie.)

No to może w takim razie ja to zreferuję. Dobrze?

(Głos z sali: Dobrze.)

Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 42)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851